

SVATOKOPECKÉ NOVINY

ročník 4, číslo 2, červenec 2023

CENY MĚSTA ZA ROK 2022 PUTUJÍ NA SVATÝ KOPEČEK

Slavnostní předání Cen města Olomouce se odehrálo 1. června v Arcibiskupském paláci. Z pětky letos oceněných osobností jsou hned dvě bezprostředně spojeny se Svatým Kopečkem. Přinášíme Vám jejich stručné medailonky.

Petra Kamínková, atletka, vytrvalostní běžkyně, mnohonásobná mistryně ČR

Narodila se 19. ledna 1973 v Olomouci. Atletice se začala věnovat ve dvanácti letech. Studovala na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. V počátcích své běžecké kariéry běhala střední tratě (800 a 1500 metrů), od juniorské kategorie pak i 3000 metrů, s delšími běhy začala až po dvacítce. Maraton běžela poprvé v roce 1994, když se vrátila k běhu po problémech s úponem v koleni. Postupně se z ní stala špičková vytrvalostní běžkyně. Přes veškeré úspěchy, kterých od začátku v atletice dosahovala, musela běhání kombinovat s běžnou prací a pouze ve volném čase mohla trénovat a závodit. S manželem Liborem Kamínkem provozuje na Svatém Kopečku penzion s letní restaurací U Kameňa. V běžecké kariéře ji pomohlo několik osobností, významně například trenér a pedagog Bohdan Müller, který ji dostal na zahraniční závody. Služby trenérů ovšem využívala pouze ve svých začátcích, od té doby se ale trénuje sama, což je poměrně unikátní.

Petra Kamínková získala více než čtyřicet republikových titulů z různých vytrvaleckých tratí, v čemž se jí žádná jiná česká běžkyně nevyrovná. Stala se mistryní České republiky na trati 1500 metrů, opakovaně vítězila na trati 5000 a 10 000 metrů a také v půlmaratónu. Jedenáctkrát

zvítězila v silničním běhu na 10 km Běchovice – Praha. Jediný cíl, kterého se sportovkyně bohužel z různých důvodů nepodařilo dosáhnout, byla kvalifikace na olympijské hry. V roce 2010 proběhl první ročník maratónského závodu Mattoni 1/2Maraton Olomouc, kterého se každoročně aktivně účastní. Stala se symbolem olomouckého závodu a přispěla k jeho všeobecné oblibě. Běžkyně je olomouckou patriotkou, vždy město příkladně reprezentovala na domácí i zahraniční atletické scéně nejen svými vynikajícími sportovními výkony, ale také svou přátelskou povahou a milým vystupováním.

Jana Krejčová, výtvarnice, věnuje se církevní historii a umění

Narodila se v Bruntále, vzdělání získala v Olomouci. Dlouhodobě byla zaměstnaná na Rektorátě Univerzity Palackého v Olomouci, kde měla v referátě vydávání univerzitních sborníků a publikací. Koncem roku 1987 zvolila práci „na volné noze“ a věnovala se volné, reklamní a knižní grafice, ilustracím a tvorbě ex libris. Vytvořila na 3000 grafik, většinu z nich technikou linorytu. Tematicky se ve své tvorbě nijak neomezuje, třebaže jejím nejoblíbenějším námětem zůstává město Olomouc. Známa je rovněž rozsáhlou tvorbou grafických i kreslených novoročenek. Její práce jsou zastoupeny ve sbírkách galerií a muzeí a soukromých sběratelů. Uspořádala okolo 60 samostatných výstav doma i v zahraničí a zúčastnila se více než 200 výstav, přehlídek a soutěží v České republice i ve světě, na kterých získala řadu ocenění. Po úmrtí manžela Petra Krejčího, prvního flétnisty Moravské filharmonie, tuto činnost omezila a více rozvíjela svůj zájem o dějiny církevních objektů a s nimi souvisejících osob, který nakonec převážil nad její výtvarnou tvorbou. Jana Krejčová je rovněž autorkou návrhů více než desítky úspěšných expozic, kterými se město či okres Olomouc prezentovaly na mezinárodních výstavách cestovního ruchu (např. Regiontour). V roce 1991 spoluzorganizovala ke 200. výročí úmrtí Wolfganga Amadea Mozarta Mozartův den. Stála u počátku připomínky a oslav sv. Pavlíny, ochránkyně města Olomouce a spolupatronky olomoucké arcidiecéze. Od roku 1987 se zabývá historií poutního, klášterního a farního kostela sv. Jakuba Většího a sv. Anny ve Staré Vodě na Libavé. Svůj zájem postupně rozšířila na všechny církevní objekty po celém území vojenského prostoru a v jeho okolí. Ve starovědském kostele při velkých akcích také provází. Starou Vodou, Libavou a světcí, resp. památkami na ně, se zabývá

Laureáti s představiteli města. Foto archiv statutárního města Olomouce.

vá ve svých osmi publikacích a stovce rozsáhlých studií a článků.

Poznanky o Svatém Kopečku, jako svém novém působišti, obohatila mnoha statěmi a publikací nazvanou Místa naděje na Svatém Kopečku u Olomouce. Krypty, hřbitovy a jiná pohřebiště a osoby tam pohřbené, vydanou v roce 2018 s podporou města a sponzorů. Za pomoci příznivců uspořádala Italské dny, které proběhly v květnu 2019 na Svatém Kopečku a v Olomouci. Jejich cílem bylo připomenout neznámou kapitolu z dějin první světové války. Žije a tvoří

v Olomouci na Svatém Kopečku a nyní souběžně pracuje na několika dalších rukopisech.

V minulosti se stali držiteli Ceny města Olomouce svatokopečtí občané P. Jakub Karel Berka, O.Praem (2001), Vladimír Gračka (2013) a člověk blízký Svatému Kopečku Otto František Babler ze Samotíšek (1998). Letošní laureát MUDr. Libor Kvapil působil několik let na Svatém Kopečku jako obvodní lékař.

Michal Krejčí a www.olomouc.eu

NOVÝ PARKOVACÍ SYSTÉM NA SVATÉM KOPEČKU

V současné době se postupně zavádí jednotlivé části nového parkovacího, navigačního a platebního systému, který bude informovat návštěvníky o obsazenosti parkovišť na Svatém Kopečku. Informace budou mít motoristé k dispozici na kruhové křižovatce v Samotíškách na všech příjezdech. Další informační displaye jsou umístěny na příjezdu na Svatý Kopeček od Droždína a Lošova, kde jsou kompletní informace o jednotlivých parkovištích. Každé parkoviště má před vjezdem svou informační ceduli s počtem volných míst. Celý systém má přinést lepší orientaci návštěvníků při hledání volných parkovacích ploch,

Foto F. Prášil.

zabránit zbytečnému přejíždění a blokování plynulosti provozu. V okamžiku naplnění kapacity parkovišť budou motoristé informováni už v Samotíškách a bude možné v předstihu případně uzavřít příjezd na Svatý Kopeček.

Dalším důležitým prvkem je zautomatizování výběru parkovního. Systém se bude po spuštění podle potřeby upravovat a zlepšovat. Provozovatelem parkovacího systému je ZOO Olomouc.

V případě dotazů, týkajících se nového parkovacího systému, kontaktujte KMČ Svatý Kopeček nebo F. Prášila (736 729 767).

František Prášil

NÁVŠTĚVA ITALSKÉ DELEGACE

Ve dnech 28. a 29. dubna 2023 zavítala do Olomouce italská delegace, která čítala dvacet praprotomků italských vysídlenců období druhé světové války. Cílem cesty, kterou zorganizovala předsedkyně Kulturního spolku přátel Čech a Moravy Patrizia Pelegrini, byla připomínka neznámé kapitoly česko-italských dějin, jenž se týká vysídlení obyvatel italského území do bezpečí vnitrozemí tehdejšího Rakousko-Uherska (v našem případě do Čech a na Moravu; v roce 2019 byla tato společná historie připomenuta pamětní deskou v rámci Italských dnů, které se konaly v Olomouci a na Svatém Kopečku). Pomoc jim byla v hojné míře poskytnuta nejen v Olomouci a dnešních městských částech (Hodolany, Neředín, Nová Ulice, Povel, Svatý Kopeček, Radíkov), ale také v mnoha dalších obcích střední Moravy (Dolany, Véska, Velká Bystřice apod.). Součástí návštěvy bylo slavnostní představení italsko-české publikace Ricordi dell'esilio in Boemia e Moravia 1915–1919 / Vzpomínky na vyhnanství v Čechách a na Moravě v letech 1915–1919 autorů Giuliana Pellegriniho a Giovannioho Terranovy, které proběhlo ve Vědecké knihovně v Olomouci pod záštitou pri-

mátora statutárního města Olomouce. Autoři ve své knize líčí na základě autentických vzpomínek tragické osudy lidí, kteří museli ze dne na den na počátku první světové války opustit své domovy a milované údolí Ledro. Kniha je k dispozici ve fondu Vědecké knihovny v Olomouci. V sobotu si italští hosté prohlédli historickou Olomouc, navštívili kostel Panny Marie Sněžné a arcibiskupský palác. Odpoledne pak vyrazili na Svatý Kopeček, kde jim Jana Krejčová u pamětní desky v Ústavní ulici ozřejmila situaci italských vysídlenců na Olomoucku a seznámila je s osudem zde zemřelého italského kněze Giuseppe Segaty. Odtud se pak hosté vydali k bazilice, kde je přivítal kaplan Hyacint Kuchta O.Praem. Po prohlídce interiéru baziliky, reprezentačních sálů a varhan, čekalo na italskou delegaci setkání s obyvateli Samotíšek, kde bylo zachráněno na 20 italských vysídlenců. Italové jsou dodnes našim předkům vděční za pomoc a přijetí, kterého se jim u nás dostalo. Žel podobná historie se po více než sto letech opět opakuje!

Martin Kučera

KUDY KAM ANEB CESTOU NECESTOU

Je už to v lidské povaze, člověk se občas vydá na cesty. Ale kam, na jih, na sever či na jinou světovou stranu? Nápomocnou ruku mu může podat Klub českých turistů.

Naše země je protkána turistickými cestami s geniálním turistickým značením, které nám závidí celý svět a stačí jen mrknout do mapy a je to. Já vím, že v době dneš-

ních převratných technologií by to mohl být vnímáno jako přežití, ale zkuste někdy to úžasné dobrodružství jít od značky ke značce a dorazit do plánovaného cíle. Je to větší zábava než jen poslouchat hlas navigace. Zejména, když se značka někdy zatoulá. To je pak to správné „dobrodružstvo“.

Člověk tedy vyrazí a náhle se octne na neznámém místě. Přemýšlí kudy kam. A ejhle! Turistický rozcestník. Plný očekávání se k němu vrhne, ale ouha. Kromě pro něj v tu dobu nesmírně důležitých informací je tu řada všelijakých malůvek a čmáranic. Kdo se v tom má vyznat. I u nás na Svatém Kopečku máme taky takové jedno informační místo. Nachází se na křižovatce ulic Radíkovské a Darwinovy ulice. Pozornému občanovi neušlo, že na něm zapracoval zub času a lidová tvořivost, a že ačkoliv informace na něm jsou veskrze účelné

Foto M. Krejčí.

a užitečné, tak svým vzhledem spíše odpuzuje, než láká. Komise místní části kontaktovala Krajskou komisi turistického značení pro Olomoucký kraj. Poukázala na neutěšený stav zařízení a žádala, zda-li v návaznosti na vysokou návštěvnost Svatého Kopečka nelze sjednat nápravu. Vzájemná jednání přinesla následující výsledek:

- Turistické vývěsní mapy včetně stojanu budou nahrazeny no-

vými bezúdržbovými, výhledově v r. 2024.

- Údržba, tj. nátěr stávajícího stojanu TVM je plánována na letošní rok.

Věřme, že to tak bude. Turisté jsou správní partáci do nepohody. A malá douška na závěr. Na daném místě se nachází i informační panel ZOO. V rámci skvělé spolupráce byl starý panel vyměněn za nový. Děkujeme.

Olga Němcová

PROČ SE TAK JMENUJÍ ANEB MALÝ LEXIKON SVATOKOPECKÝCH ULIC

Jak to všechno začalo? Za všechno může šefík. Ano, krásný voňavý šefík a ulice Šefíková. Během údržby zeleně v této ulici vznikla myšlenka, když Šefíková, tak na podpoření jejího názvu vysadíme ve spolupráci s Odborem městské zeleně a odpadového hospodářství statutárního města Olomouce na jejím začátku pěkné kultivované šefíky. A stalo se.

Jedna myšlenka vyvolala další. A co ostatní ulice? Co tam vysadíme? Jak podpoříme jejich názvy, aby se více vryly do povědomí? A vůbec, víme proč se tak jmenují? A tak vznikl nápad na zpracování malého lexikonu svatokopeckých ulic s cílem osvětlit původ jejich názvů.

Skvělou spoluprací jsme našli na místní základní škole, která se projektu ujala. Děkujeme. V následujících několika číslech Svatokopeckých novin vám budeme přinášet informace, které nám všem osvětlí „Proč se tak jmenují“. Na Svatém Kopečku je dvacet názvů ulic. Některé vycházejí z místních reálií (K Hájence, Na Ovčačce), jiné reflektují rostlinu typickou pro danou ulici (Šefíková, Jasmínová). Valná část potom nese název po významné osobnosti (Dvorského, Haškova aj), z nichž některé byly zvoleny s ohledem na Zoo Olomouc. První díl malého lexikonu svatokopeckých ulic zpracovali pod vedením Mgr. Kristýny Davidové žáci Matyáš Rymeš, Josef Zborek a Damián Brtko.

ULICE E. F. BURIANA je pojmenována po známém českém básníkovi a herci Emilu Františkovi Burianovi. E. F. Burian byl členem literární skupiny Devětsil. Byl spojován i s Osvobozeným divadlem. E. F. Burian se narodil roku 1904 v Plzni a zemřel roku 1959 v Praze ve věku 55 let. Narodil se v rodině operního pěvce-barytonisty Emila Buriana. V roce 1927 založil hudební recitační soubor Voiceband, se kterým působil jednu sezónu v Olomouci. Dne

12. března 1941 byl v divadle spolu s dalšími spolupracovníky zatčen, krátce poté byl uvězněn a celý zbytek 2. světové války prožil v koncentračních táborech.

ULICE DARWINOVA není pojmenována po obyvateli, který dostal Darwinovu cenu za hloupost, ale po vědci a biologovi Charlesi Darwinovi, který jako první přišel s teorií, že člověk se vyvinul z opice – tzv. evoluční teorie. Charles Darwin se narodil roku 1809 ve Shrewbury a zemřel roku 1882 v Downe ve věku 73 let.

ULICE DVORSKÉHO není pojmenována po nějakém dvoře, ale po akademickém malíři a národním umělci Bohumíru Dvorském, který byl žákem krajinářské speciálky Otakara Nejedlého. Bohumír Dvorský se narodil roku 1902 v Paskově a zemřel roku 1976 na Svatém Kopečku ve věku 73 let. Jeho původním povoláním mělo být knihařství, nakonec ho ale zlákala malba. Jeho koníčkem bylo cestování, během kterého maloval krajiny. Nejčastěji se v jeho dílech objevují kytice a krojované jízdy králů. Bohumír Dvorský se před druhou světovou válkou uchýlil právě k nám, na Svatý Kopeček u Olomouce, kde je také pohřbený v rodinném hrobě. Svatokopečtí obyvatelé tak mohou být právem hrdí na to, že jedna ze zdejších ulic je pojmenována právě po něm.

ULICE HAŠKOVA není pojmenována po známém a slavném hokejovém brankáři Dominiku Haškovi, ale po slavném českém spisovateli, publicistovi a novináři Jaroslavu Haškovi. Hašek se narodil v roce 1883 v Praze a zemřel v roce 1923 v Lipnici nad Sázavou ve věku 39 let. Je autorem druhé nejprekládanější knihy české literatury (58 jazyků v roce 2013), proslulých Osudů dobrého vojáka Švejka za svě-

tové války. Ulice by se tak mohla jmenovat i Švejkova. Mnohdy jsou Češi označováni za národ Švejků – dělají, že poslouchají a plní rozkazy, ale přitom se snaží ze všeho vybruslit.

ULICE HOLUBOVA není pojmenována po chovatelích holubů a ani proto, že by se tam slétala hejna holubů, ale po známém českém cestovateli a lékaři Emilu Holubovi. Emilian Karel Jan Holub se narodil roku 1847 v Holici

a zemřel roku 1902 ve Vídni ve věku 54 let. Během let 1872–1887 navštívil dvakrát Afriku. Zde vykonal několik vědeckých výprav (mimo jiné první zmapoval cestu k Viktoriiným vodopádům na řece Zambezi) a pořídil rozsáhlou přírodovědnou a etnografickou sbírku.

Olga Němcová

POZVÁNÍ NA AKCE

LETNÍ KINO – TEORIE TYGRA

Pátek 11. srpna 2023 od 19.00

Hřiště u Fojtství

Promítání pod širým nebem – můžete i autem – občerstvení a posezení zajištěno – vstup zdarma.

Těší se na vás pořadatelé: SRPŠ Kopeček a Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Svatý Kopeček, Dvorského 33. Promítání podpořila KMC Svatý Kopeček.

V případně nepříznivého počasí se promítání ruší.

SVATOKOPECKÉ SETKÁNÍ U PINGPONGOVÉHO STOLU

Sobota 12. srpna 2023 od 10.00 hodin

Sokolské hřiště

Kategorie hráčů: muži, ženy, děti, senioři.

Registrace hráčů: do 6. srpna na email: jiri.valihrach@seznam.cz (jméno, ročník, muž nebo žena). Hráč nemusí být nutně sokol. Občerstvení zajištěno.

Zájemce zve Tělocvičná jednota Sokol Sv. Kopeček.

SOUSEDSKÁ SLAVNOST

Sobota 19. srpna 2023

Poutní areál na Svatém Kopečku u Olomouce

9.00 Mše svatá s uctěním milostného obrazu (bazilika).

11.00 Pinocchio, Divadlo Já to jsem / loutkové divadlo Víti Marčíka ml. (poutní areál).

11.00 P. Atanáš Leškovský O.Praem.: Island (přednáška, poutní areál).

12.00 – 17.00 Aktivity pro děti, lesní pedagogika, tvoření pro seniory, drobné pohoštění (ambit).

13.00 – 17.00 Prohlídky baziliky, věží, reprezentačních sálů.

14.00 Vernisáž výstavy ke stému výročí Matice svatokopecké (Svatokopecké muzeum).

15.00 – 16.00 Jana Oppeltová: Poutní provoz na Svatém Kopečku v 17. a 18. století (přednáška, poutní areál).

17.30 – 19.00 O životě a umění s výtvarníkem Janem Jemelkou (beseda, poutní areál).

19.00 – 20.00 Varhanní koncert, sólistka MDO Radoslava Müller, varhany Jan Gottwald (bazilika).

20.30 Letní promítání – připomínka matičního kina (poutní areál).

Hospic na Svatém Kopečku (vstup přes zimní zahradu)

13.00 – 15.00 Prohlídky objektu.

16.15 – 17.00 Gaudio kvartet (letní koncert na terase hospice).

DĚTSKÉ DŘEVORUBECKÉ ZÁVODY

Sobota 2. září 2023 od 14.00 hodin

Fotbalové hřiště Sv. Kopeček

Pro děti budou připraveny různé sportovně pracovní soutěže, skákací hrad a další atrakce. Pro dospělé se nabízí možnost bezplatně sledovat šikovnost svých ratolestí. Slovem provází a hudbou odpoledně jako vždy zpřijemňuje DJ Roman Špičák. Občerstvení pro malé i velké zajištěno, tradiční opékání špekáčků jisté. Odměny pro děti taktéž.

Zájemce zve Tělocvičná jednota Sokol Sv. Kopeček.

NEKROLOG

Po kratší vážné nemoci zemřel 3. května 2023 ve věku 85 let amerikanista, literární teoretik, překladatel, bývalý senátor a polistopadový rektor Univerzity Palackého v Olomouci Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc., dr. h. c. Po pohřebních obřadech byly jeho ostatky 9. května uloženy na svatokopeckém novém hřbitově.

Na starém svatokopeckém hřbitově od roku 2020 odpočívá jeho předchůdce na rektorském křesle v letech 1986–1990 Prof. MUDr. Jaromír Kolařík, CSc., přední odborník v oblasti neurologie, autor mnoha odborných publikací.

Svatokopecké noviny, periodický tisk územního samosprávného celku – určeno pro občany městské části Olomouc-Svatý Kopeček / Číslo 2/2023 vyšlo 25. července 2023 / Vydává statutární město Olomouc, Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc / Redakční rada: Mgr. Michal Krejčí, Jana Krejčová / Kontaktní email: kmc25@olomouc.eu / Grafická úprava: Jana Krejčová / Grafické zpracování a příprava pro tisk: Typografický design Zdeňka Pospíšilová / Tisk: RV DESIGN, www.rvdesign.cz / Vychází 4 x ročně / Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 24015 / Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátiť, pravopisně korigovat či stylisticky upravit. Při výběru dává přednost textům stručným a věcným.